

Prezentacja wyników badań Długotrwałe bezrobocie w województwie podlaskim

Założenia badania

Głównym celem badania była diagnoza sytuacji osób długotrwale bezrobotnych w województwie podlaskim.

Badanie zostało zrealizowane za pomocą następujących technik:

- ❖ Analiza desk research
- ❖ Badanie ilościowe PAPI z osobami długotrwale bezrobotnymi
- ❖ Badanie jakościowe FGI z przedstawicielami powiatowych urzędów pracy, ROPS, ośrodków pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji wspierających osoby długotrwale bezrobotne
- ❖ Badanie jakościowe IDI z osobami, które wyszły z długotrwałego bezrobocia
- ❖ Eksperckie wywiady swobodne
- ❖ Studia przypadków

Wyniki badania – dane statystyczne

Wskaźnik bezrobocia długotrwałego (12 miesięcy i dłużej) w EU, Polsce i w województwie podlaskim (2013-2017) w kategorii wiekowej 15-64 lata

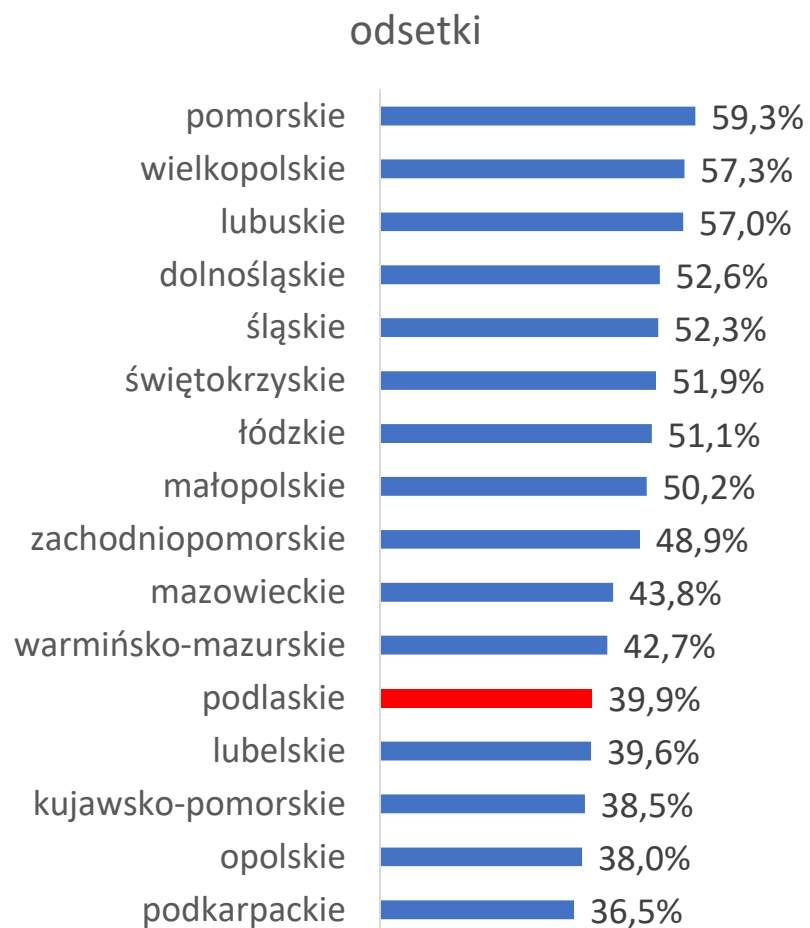
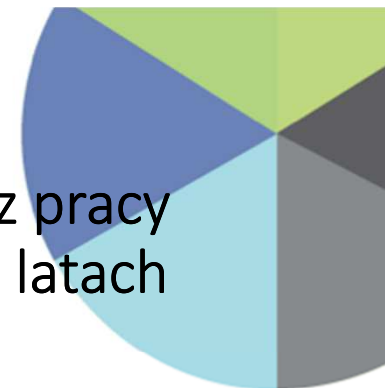
Jednostka terytorialna	2013	2014	2015	2016	2017
UE (średnia)	47,3	49,4	48,3	46,6	45,0
Polska	42,5	42,7	39,3	35,0	31,0
Woj. podlaskie	45,7	49,6	49,5	41,7	33,9

O ile na poziomie Unii Europejskiej odsetek długotrwałe bezrobotnych zmniejszył się o ok. 2 punkty procentowe, to w Polsce i woj. podlaskim bezrobocie długotrwałe uległo znacznie większej poprawie i wskaźnik ten zmniejszył się o ponad 11 punktów proc.

Wyniki badania – dane statystyczne

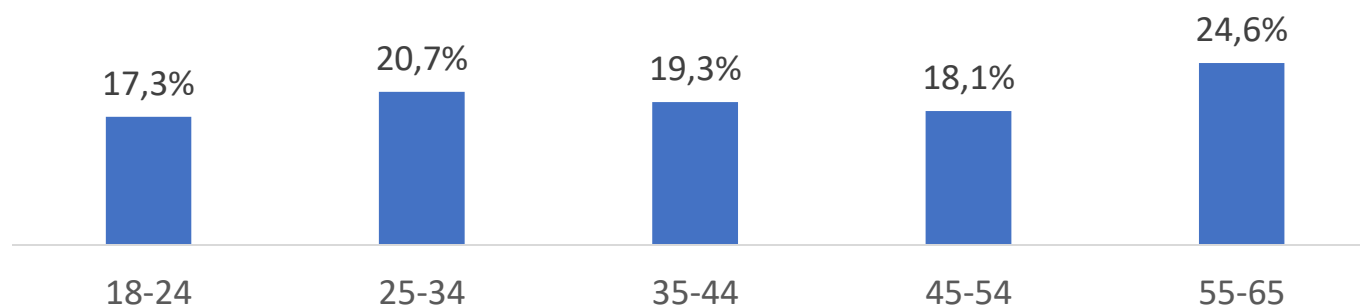
Ubytek procentowy osób bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w województwach w latach 2013-2017

W okresie od 2013 r. do 2017 r. największy spadek procentowy osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w województwach: pomorskim, wielkopolskim i lubuskim.

Wiek badanych osób długotrwale bezrobotnych

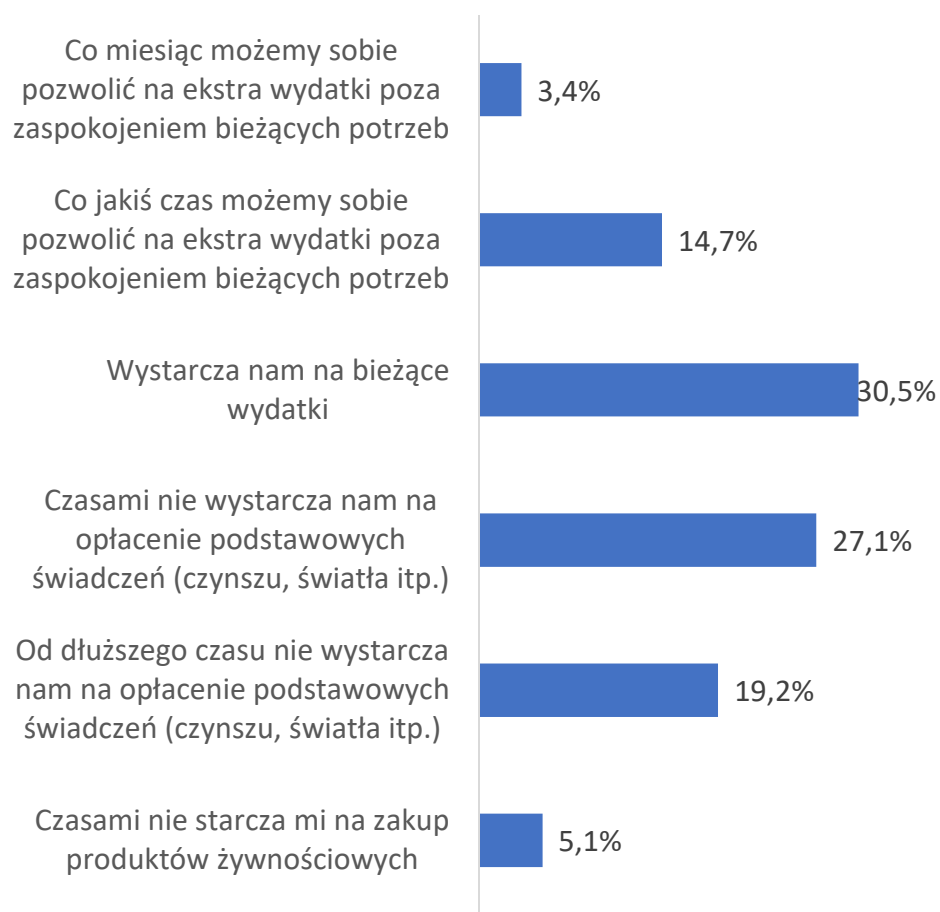

Udział respondentów w poszczególnych przedziałach wiekowych jest podobny. Największy odsetek badanych jest pomiędzy 55 a 65 rokiem życia (24,6%), zaś najmniejszy pomiędzy 18 a 24 rokiem życia (17,3%).

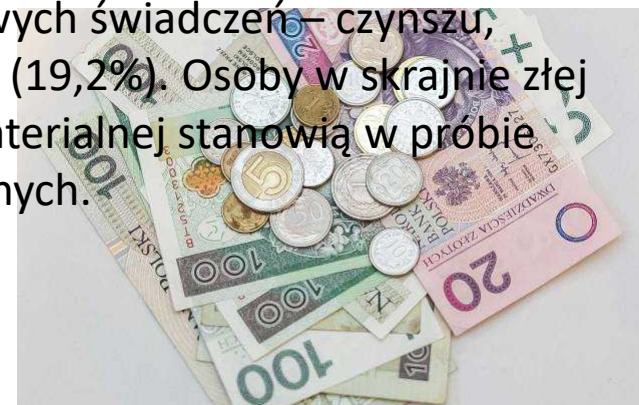

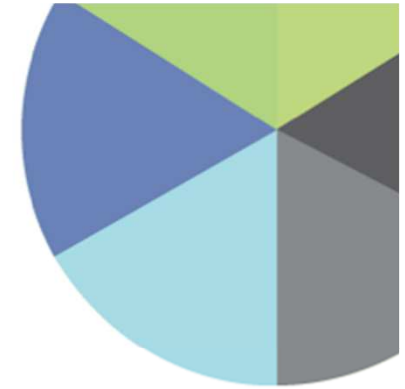
Ocena sytuacji materialnej swojego gospodarstwa domowego

Prawie jedna trzecia badanych deklaruje, że ich sytuacja materialna pozwala na bieżące wydatki (30,5%). Nieco mniejszy odsetek badanych odpowiada, że czasami nie wystarcza im na opłacanie podstawowych świadczeń, np. czynszu, światła, itp. (27,1%). Prawie jedna piąta osób pozostających długotrwale bezrobotnych deklaruje, że od dłuższego czasu nie wystarcza im na opłacanie podstawowych świadczeń – czynszu, światła itp. (19,2%). Osoby w skrajnie złej sytuacji materialnej stanowią w próbie 5,1% badanych.

Wyniki badania – badania pierwotne

Przyczyny utraty pracy w ostatnim miejscu zatrudnienia

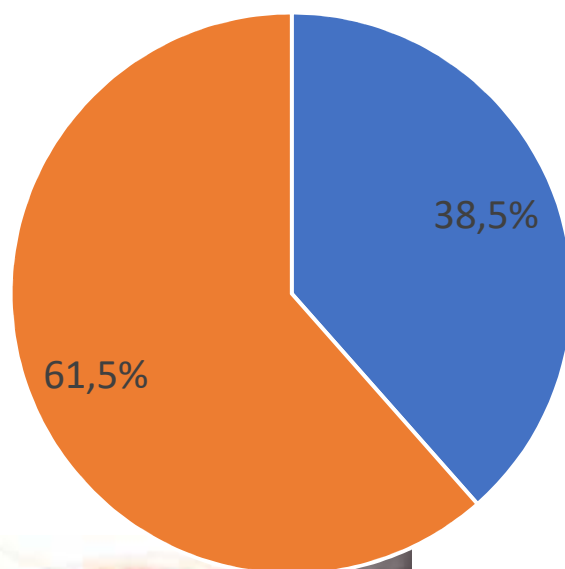
Główną przyczyną utraty pracy przez badanych, to zakończenie umowy. Na tę odpowiedź wskazała nieco ponad połowa badanych (50,7%). 13,3% respondentów podaje, że przyczyną utraty pracy była likwidacja firmy.

Doświadczenie pracy bez umowy

■ Tak ■ Nie

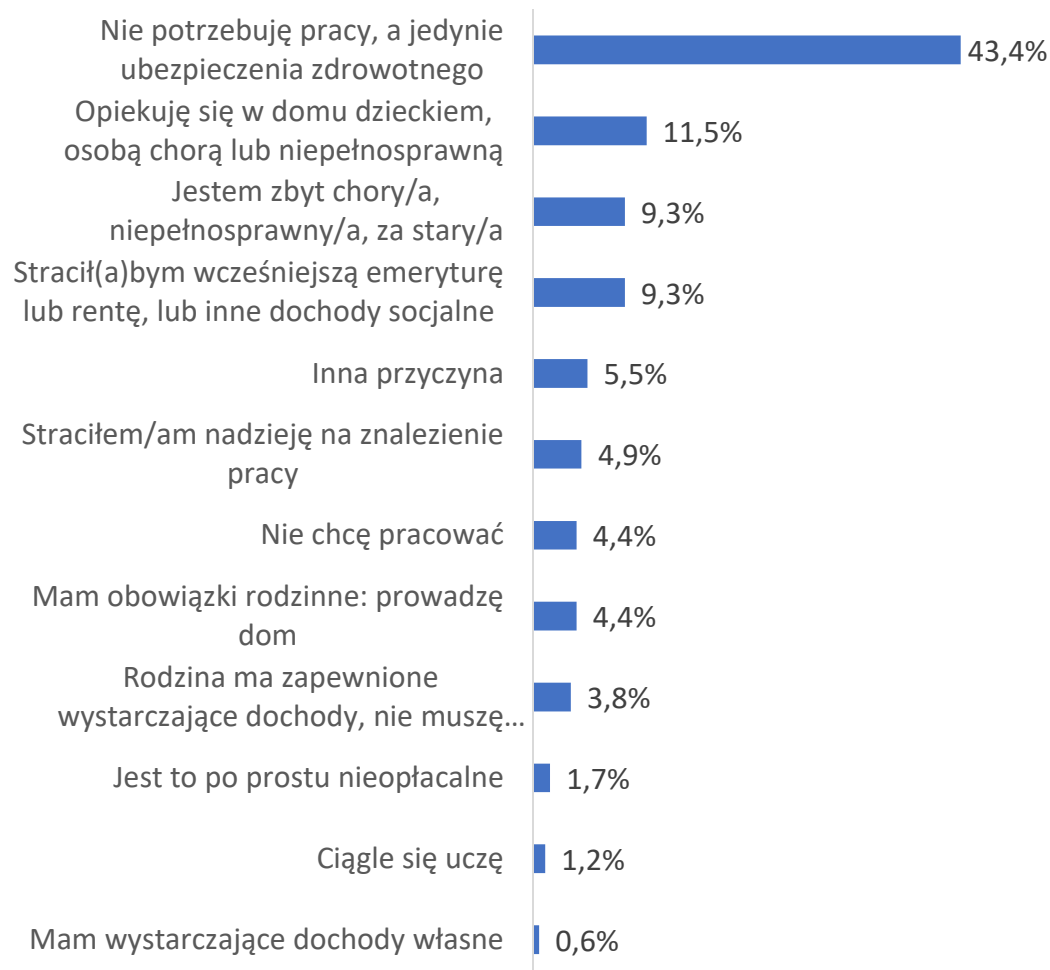
Ponad jedna trzecia respondentów przyznaje, że kiedykolwiek pracowała bez umowy (38,5%), w tym zdecydowanie większy odsetek mężczyzn niż kobiet (57,9% : 18,1%).

Najczęściej badani pracowali bez umowy **przez rok** (12 miesięcy) – 17,6%. Drugą pod względem częstości długością pracy bez umowy był okres **dwóch lat** (24 miesięcy) – 15,9%.

Przedstawiciele urzędów pracy, ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji i organizacji wspierających osoby długotrwale bezrobotne uważają, że w województwie podlaskim **zjawisko „szarej strefy” wśród osób oficjalnie długotrwale pozostających bez pracy jest powszechne.**

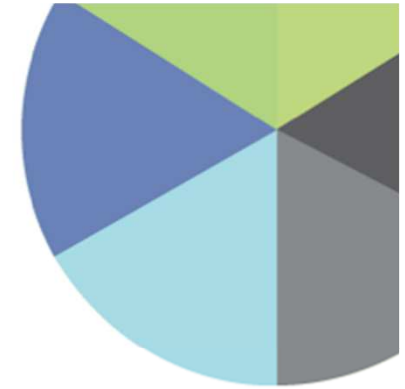

Główne powody braku poszukiwania pracy

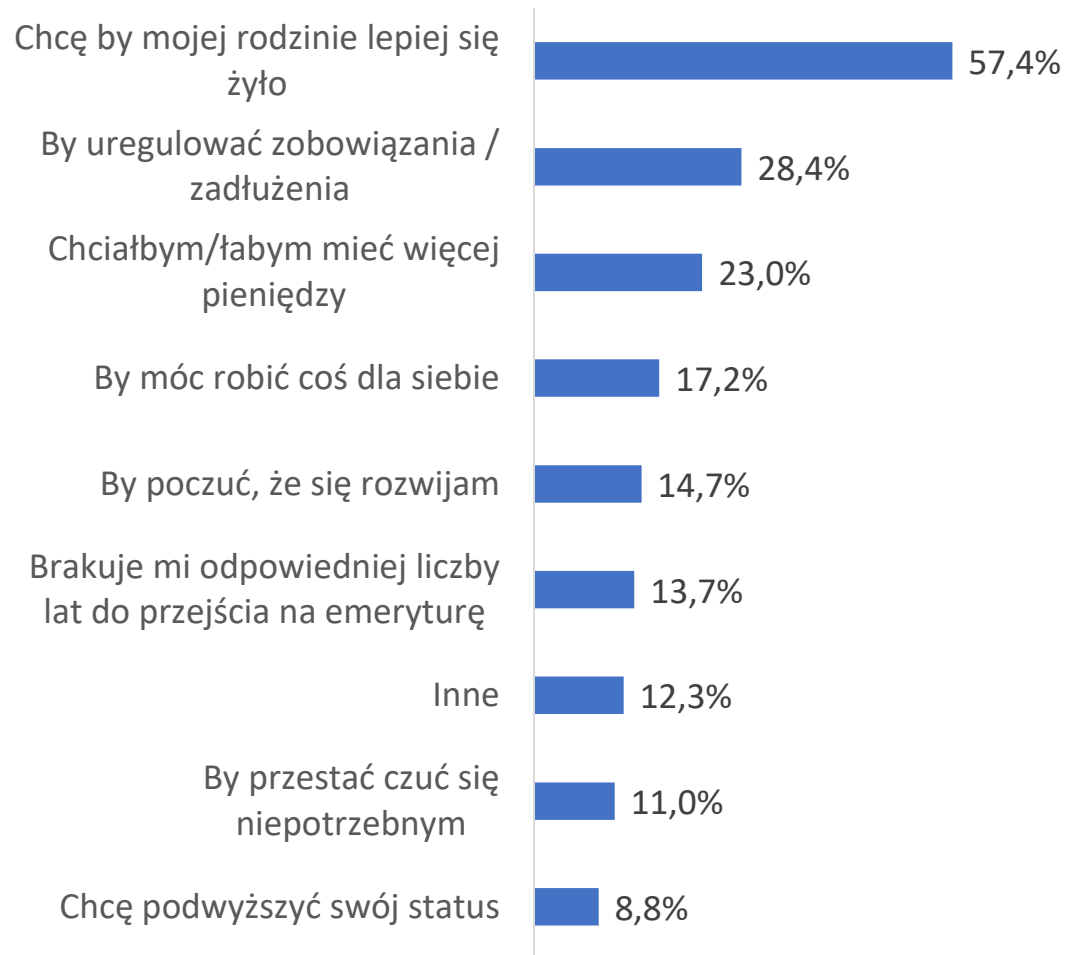

Wśród osób, które deklarują, że obecnie nie poszukują pracy, prawie połowa badanych potrzebuje samego ubezpieczenia (43,4%). Jest to główny powód braku poszukiwania pracy. Ponadto co dziewiąty respondent opiekuje się w domu dzieckiem, osobą chorą lub osobą niepełnosprawną (11,5%),

Powody chęci podjęcia zatrudnienia

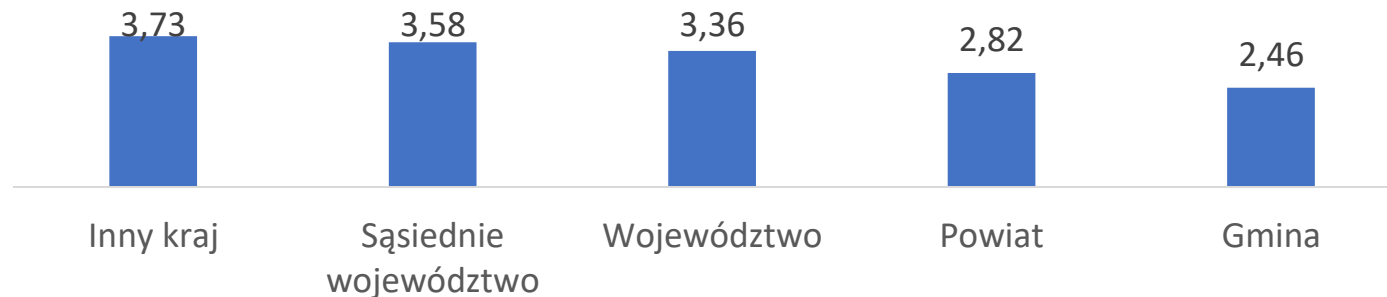

Ponad połowa respondentów deklaruje, że chce podjąć pracę, aby ich rodzinom żyło się lepiej (57,4%). Ponad jedna czwarta badanych chciałaby podjąć pracę, aby uregulować zobowiązania / zadłużenia (28,4%), a prawie jedna czwarta po prostu chciałaby mieć więcej pieniędzy (23%).

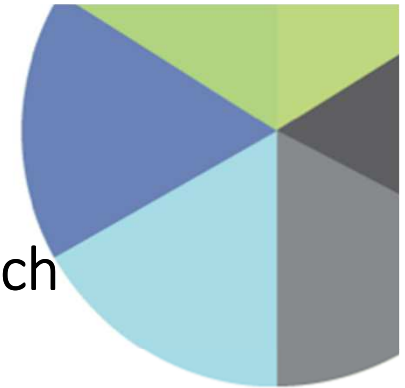
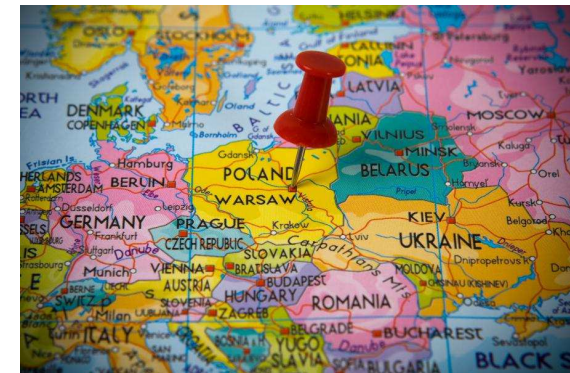
Wyniki badania – badania pierwotne

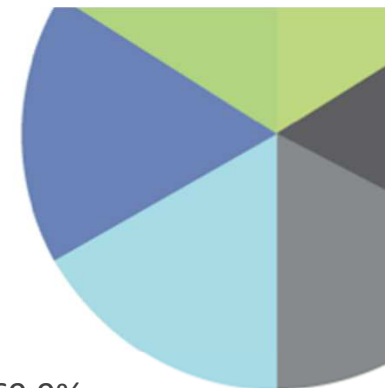
Ocena szans znalezienia pracy na poszczególnych obszarach

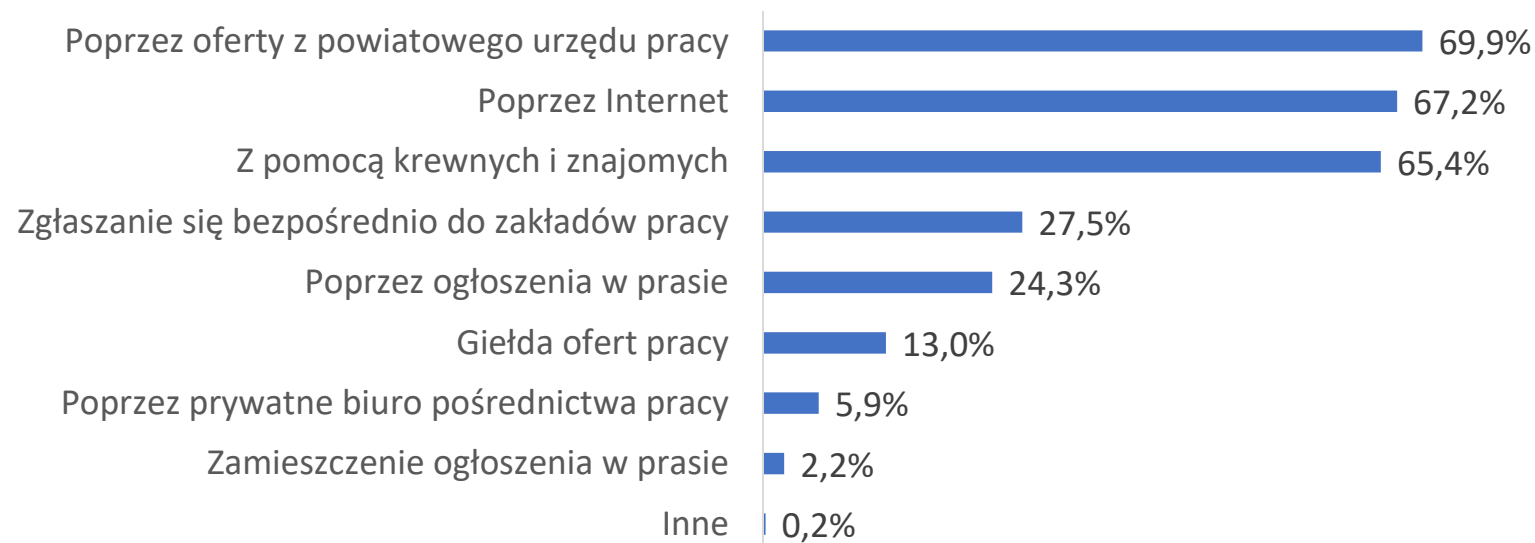
Badani mieli za zadanie ocenić swoje szanse na znalezienie pracy w poszczególnych obszarach. Oceny dokonywano na skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznaczało brak szans, a 5 największe szanse.

W opinii badanych największe szanse na znalezienie pracy mają w innym kraju ($M=3,73$), zaś najmniejsze szanse mają w swojej gminie ($M=2,46$)

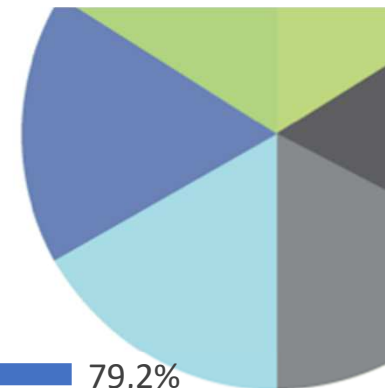

Główne sposoby poszukiwania pracy

Trzy główne sposoby poszukiwania pracy (wśród osób, które wcześniej zadeklarowały, że aktywnie poszukują pracy), to **zapoznanie się z ofertami z Powiatowego Urzędu Pracy (69,9%), poszukiwanie pracy przez Internet (67,2%)** oraz **wśród krewnych i znajomych (65,4%)**.

Trzy najbardziej skuteczne sposoby poszukiwania pracy

Trzy najbardziej skuteczne sposoby poszukiwania pracy to **wsparcie krewnych i znajomych (79,2%)**, **poszukiwanie pracy w Internecie (71,3%)** oraz poprzez **Powiatowy Urząd Pracy (68,9%)**.

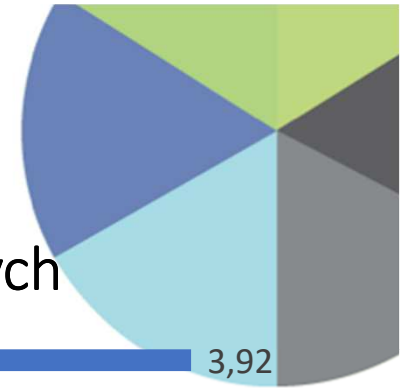

Formy wsparcia dla bezrobotnych, z których korzystali badani

65,4% badanych długotrwale bezrobotnych korzystało z jakichkolwiek form wsparcia dla osób bezrobotnych. Wśród tych osób ponad trzy czwarte wskazały na zasiłek dla bezrobotnych (76,9%). To najpopularniejsza forma wsparcia, z której korzystali badani. Poza zasiłkiem, 39,1% respondentów wskazało na poradnictwo zawodowe, 28,5% na szkolenia i bony szkoleniowe, 21% na prace interwencyjne, 18,7% na prace społecznie użyteczne, a 15,8% na staże i bony stażowe.

Zadowolenie z wykorzystanych form wsparcia bezrobotnych

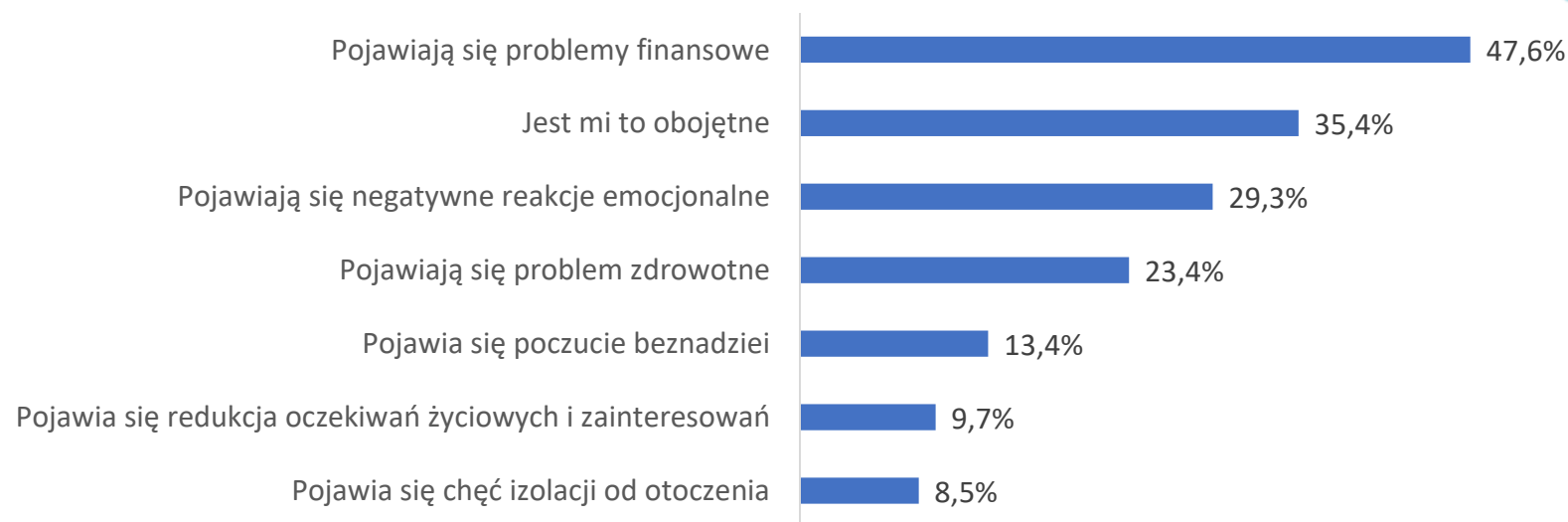

Największe zadowolenie z pomocy wyrazili ci respondenci, którzy skorzystali z dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej ($M=3,92$). Ocena „dostateczny plus” uzyskały staże i bony stażowe ($M=3,67$), prace społecznie użyteczne ($M=3,61$), dodatek aktywizacyjny ($M=3,56$) oraz szkolenie i bony szkoleniowe ($M=3,51$). Najgorzej oceniono roboty publiczne ($M=2,09$).

Skutki długotrwałego pozostawania bez pracy

Prawie połowa badanych deklaruje, że długotrwałe pozostawanie bez pracy sprawia, że pojawiają się problemy finansowe (47,6%). Ponad jedna trzecia respondentów odpowiada, że jest im to obojętne (35,4%), a 29,3% deklaruje, że pojawiają się negatywne reakcje emocjonalne.

Obszar problemowy

- Trudności z motywacją osób długotrwale bezrobotnych

Wniosek

- Osoby długotrwale bezrobotne pozbawione są najczęściej motywacji do zmiany swojej sytuacji zawodowej, co najczęściej prowadzi do dużej pasywności w poszukiwaniu pracy. Związane jest to głównie z ich psychicznym nastawieniem i dużym zwątpieniem w zmianę swojego życia. Spora część osób długotrwale bezrobotnych nie chce zmieniać tego stanu, bowiem mamy do czynienia w ich przypadku z tzw. wyuczoną bezradnością.

Rekomendacja

- Rekomendujemy działania nakierowane na zmianę statusu osób bezrobotnych poprzez skierowanie ich do działań mających na celu zdobycie pracy, poprzez zaangażowanie zewnętrznych podmiotów, których celem będzie zdobycie pracy dla osób bezrobotnych.

Rekomendacje

Obszar problemowy

- Komunikacja pracowników instytucji rynku pracy z osobami bezrobotnymi

Wniosek

- Niezmiernie istotne wydaje się porozumienie z osobami bezrobotnymi w celu uzmysłowienia im ich sytuacji oraz sposób wyjścia z bezrobocia. Osoby długotrwale bezrobotne są zniechęcone do samodzielnych poszukiwań pracy i oczekują, że ktoś za nich wszystko zrobi w zakresie zdobycia pracy. Współpraca z osobami długotrwale bezrobotnymi powinna być zmieniona i/lub poprawiona w kilku aspektach: jakość obsługi klienta (w tym obsługa klienta trudnego) oraz wsparcie doradcze i psychologiczne.

Rekomendacja

- Rekomendujemy odpowiednie szkolenia z zakresu komunikowania się pracowników urzędów pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi, by lepiej ich motywować do zmiany swojego statusu (wsparcie psychologiczne). Pracownicy urzędów pracy powinni być bardziej empatyczni oraz przejść przeszkolenie z zakresu form wsparcia i sposobów rozmowy z osobami długotrwale bezrobotnymi (jakość obsługi klienta oraz wsparcie doradcze).

Rekomendacje

Obszar problemowy

- Mobilność osób długotrwale bezrobotnych

Wniosek

- Osoby długotrwale bezrobotne deklarowały, że ich szanse na zdobycie pracy rosną wraz ze zmianą miejsca zamieszkania (miejsca, gdzie mogłyby pracować). Badani deklarowali, że większe szanse na znalezienie pracy mają poza ich powiatem, województwem czy nawet krajem. Badani mają świadomość, że większa mobilność zwiększa ich szanse na znalezienie pracy, ale nie wiedzą w jaki sposób wykorzystać odpowiednie instrumenty związane ze wsparciem w zakresie mobilności zawodowej.

Rekomendacja

- Przeprowadzenie kampanii informującej o możliwościach i płynących z mobilności korzyściach, a także o instrumentach wspierających mobilność zawodową. Takie działanie rozwiątoby wiele wątpliwości i ułatwiłoby podjęcie trudnej decyzji związanej ze zmianą miejsca zamieszkania. Kampania taka powinna być prowadzona różnorodnymi kanałami, zarówno tradycyjnymi jak i nowoczesnymi, by dobrze do różnych grup docelowych.

Rekomendacje

Obszar problemowy

- Wsparcie psychologiczne

Wniosek

- Osoby długotrwale bezrobotne najczęściej deklarowały, że nie chcą korzystać ze wsparcia psychologicznego. Niechęć do pomocy psychologicznej jest związana najczęściej z powszechnym mniemaniem, że korzystania z pomocy psychologicznej jest ściśle powiązane z chorobą psychiczną. Niemniej jednak długotrwały stan bezrobocia przyczynia się do dużych zmian w psychice osób dotkniętych.

Rekomendacja

- Zaleca się objęciem opieką psychologiczną osób długotrwale bezrobotnych. Opieka taka z jednej strony miałaby na celu motywowanie ich do zmian w swoim życiu, a z drugiej do stawienia czoła problemowi bycia osobą długotrwale bezrobotną. Niewątpliwie niezbędne są działania mające na celu przekonanie osób potrzebujących wsparcia do korzystania z takiej opieki. Powinny to robić osoby odpowiednio przeszkolone, potrafiące wpływać na inne osoby.

Rekomendacje

Obszar problemowy

- Mobilizowanie do działania

Wniosek

- Osoby długotrwale bezrobotne bardzo często są dotknięte niechęcią do zmiany własnego życia. Zamykają się na kontakty z innymi osobami, co skutkuje zmniejszeniem ich szans na zdobycie pracy. Jest to silnie powiązane z brakiem motywacji do zmiany swojej sytuacji.

Rekomendacja

- Proponujemy, by wybrane osoby zaangażować do pracy w wolontariacie na zasadach podobnych do prac społecznie użytecznych. Działania te powinny być różnorodne, wymagające różnego stopnia zaangażowania i umiejętności, zależnych od potencjału konkretnych osób, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Niewątpliwie dobrze byłoby, by stan bezrobocia ograniczyć maksymalnie do 6 miesięcy, by osoba bezrobotna nie wpadała w stany depresyjne związane z brakiem pracy oraz była zaangażowana w kontakty interpersonalne z osobami spoza najbliższego kręgu.

Obszar problemowy

- Szara strefa

Wniosek

- Badania wskazały, że część osób długotrwale bezrobotnych jest zarejestrowanych w urzędach pracy w związku z potrzebą posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, jednocześnie pracując bez umowy. .

Rekomendacja

- Sugerujemy, by zastosować rozwiązanie z przeniesieniem składki zdrowotnej z urzędów pracy do innych instytucji. Takie rozwiązanie mogłoby przyczynić się do opuszczenia tego typu instytucji przez osoby, którym faktycznie taka pomoc nie przysługuje.

Rekomendacje

Obszar problemowy

- Zasoby pracy osób długotrwale bezrobotnych

Wniosek

- Eksperti uczestniczący w wywiadzie grupowym nisko oceniają jakość zasobów pracy osób długotrwale bezrobotnych. Nisko oceniane jest przygotowanie zawodowe, umiejętności i kwalifikacje takich osób, a także predyspozycje psychologiczne (motywacje, postawy) i kapitał społeczny (otoczenie społeczne osób bezrobotnych i posiadane przez nich relacje).

Rekomendacja

- Rekomendujemy, by przygotować i wdrożyć pilotażowy zintegrowany program szerokiego wsparcia osób długotrwale bezrobotnych, którego celem będzie z jednej strony podniesienie kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych, a z drugiej objęcie ich oraz ich rodzin szerokim wsparciem psychologicznym, a także skomunikowanie takich osób z potencjalnymi pracodawcami.

Dziękujemy za uwagę!